

KIS HIRLAP

Lap

...	106
...	106
...	117
...	118
...	133
...	143
...	155
...	171
<i>Riza</i>	190
...	199
...	207
...	213
...	222
...	238
<i>vizzel</i>	239
...	270
...	294
...	313
...	326
...	332
...	349
...	359
...	366
...	273
...	374
...	394
...	399
...	424
...	430
...	442
...	443
...	445
...	446
335,	351
...	87
76,	95,
207,	223,
335,	351,
64,	80,
207,	223,
335,	351,
80,	96,
223,	240,
352,	368,
430,	448
240,	272,
3, 80,	448

... A TÁMADÓ SEREG FOLYTON KÖZELEDETT. (Lásd a 7. lapon.)

XLVII. kötet. 1. szám.

Ára negyedévre 1 ft. Egyes szám ára 12 kr.
Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

1894. július 1-én.

KIS MÁTYÁS.

Rajzok

Hollós Máttyás dicsőséges királyunk
gyermekkorából.

Írta DONÁSZY FERENCZ.

(Számos képekkel.)

Még iskolás fiu korában
Máttyás, egy könyvvel tarsolyában,
A háztól elveszett,
Földekre tévedett.

I.

Katona-játék. — A kaján Villibáld és a kis Hamesz. — Máttyás.

IG gyerek-sereg zsbongott a vajda-hunyadi völgynek tábla-egyenesen elterülő pázsitján. Ott zöldellett a bércz ormát koronázó vár alatt, mely zászlós tornyaival, rovátkos falaival és messze tündöklő ives ablakaival büszkén tekintett alá a völgyet körülszegő erdős hegy-oldalakra.

A fiuk két táborra voltak oszolva.

Egyik fél lomhán, tétlenül heverészett a puha gyepen, míg a másik csillagosan kirugó várfalakat és mellvédeket rakott egymásra a felhasogatott gyopárból, nehány bocskoros jobbágy fiu pedig ölszám czepelte az erdő-szélről a hajlós mogyoró- és somfavevesszőket, melyekből a többiek ormótlan, kasforma sáncz-kosarakat fonogattak.

A várnagy fia, *Galambos Józsi*, vezette a munkálatot, maga is nagyserényen hasogatva a gyp-darabokat. Időnként azonban be-benyúlt a tarsolyába és egy hártya-darabkára rajzolt ábra nyomán igazgatta a falak hajlását és szögleteit, miközben haragosan feleselt a lustalkodók vezérével, a hosszú *Mercatorius* Villibálddal, aki többi társait is lebeszélte, hogy ne segítsenek a várépítésben.

— Mi leszünk az ostromló törökök; a védőknek kell a falakat megerősíteni!

— Ezzel csak lustaságotat takargatod. felelé haragosan Józsi. Ha már magad nem dolgozol, ne beszéld le a többit.

— Hallod-e? Velem ne ilyen gorombán beszélj, mert megjáród! pattant fel Villibáld gögösen.

— Hát hogyan? Ha nem tetszik a társaságunk, eredj tovább! . . . Bár csak volna itt Mátyás urfi, tudom máskép beszélnel.

— Igazán? gúnyolódott Villibáld. Talán bizony azt hiszed, félek tőle! Merne csak hozzám nyúlni! . . .

— No, és mi lenne akkor? Csirkeharczból vérontás! nevetett Józsi és vele nevettek a többiek is.

— Az én apám a hatalmas szász király-bíró, a gazdag *Mercatorius Johannes!* kiáltá rákverésre gyúlt arccal Villibáld.

— Az övé meg a nagy hadvezér és ellenségverő *Hunyady János*, Magyarország nagykegyelmű kormányzója! felelé büszkén Józsi. De teveled nem beszélek többet. Fiúk! Aki szereti Hunyady Mátyás pajtásunkat, az jőjjön segíteni.

Erre a fiúk valamennyien készséggel felugráltak és Józsi köré gyülekeztek.

— Mátyás pajtásunkért mindent megteszünk, csak szabad ki és mutasd meg, mit dolgozzunk! kiáltozák örömmel.

— Ezt szeretem! felelé elégedetten Józsi, miközben újra elő vette tarsolyából azt a kis fehérés hártya-darabkát, amit akkori-ban papiros helyett használtak.

— Nézzetek ide! Maga Mátyás urfi rajzolta fel a vár alakját és ide írta, hány lépés legyen a hossza, hány a magassága a falaknak. Én aztán a mérték szerint barázdákat húztam a földön és amerre ezeket látjátok szaladni, rakjátok le a gypsélt olyan magasra, mint ez a rész itt. Egy, kettő! Fiúk, siessünk! Hadd örüljön Mátyás urfi, hogy elkészül a vár, melyben ő lesz a főkapitány.

— Hát te olvasni is tudsz, Józsi? Hiszen ez az uraságok tudománya! jegyzé meg félénken a városvégi bodnár fia, a Laczkó gyerek.

— Tudok-e? De tudok ám! Az Isten áldja meg Mátyás urfit érte. Ő tanított meg engem is. Mikor a leczke-órájának vége volt, lejött a vár-udvarra és a bástya-torony kő-padján lapozgatott ezüst-kapcsos bibliájában, melyben olyan csodálatosan föstött betűk vannak. Tudjátok, olyant még álmomban sem láttam! Gyönyörűsége tarka virágok, aranyos szentek és czifra kaeskaríngok közé vannak foglalva az öreg-betűk, s olyan színesek, akár a szivárvány. Mikor aztán olvasni kezdett mint a vízfolyás, én csak felsőhajtottam: »Istenem, milyen gyönyörűség is az, akinek bibliája és tudománya vagyou!«

— Tudod mit, Józsi, mondá akkor jó szívvel; mától fogva nem megyek játszani, hanem megtanítalak írni és olvasni.

Hej fiúk, ez volt ám az öröm! A kezeit szerettem volna megcsókolni, és azóta tűzbe-vízbe mennék érte. Mikor vége volt a leczkének, minden nap lejött és tanított. Az olvasás után következett az írás. Tarsolyából hártya-darabkákat vont elő, s azokra vetette ezeruzával a betűket, én pedig szén-nel, krétával a várfal oldalára rovogattam fel őket egymásután.

— Te Józsi, nem volt-é nehéz?

— Bizony nehezen ment; de addig próbáltam, míg sikerült. Sokszor el akartam hajítani a szenet, de ilyenkor Mátyás urfi így szólt: »Kezdjed újra! Kírtartással, szorgalommal mindent le lehet győzni.« Lám, a gyöngö víz-csöpp is kivájja a sziklafalat. Hanem hát elég a beszédből fiúk, lássunk most munkához!

— Mindjárt, mindjárt! Csak azt mondd még meg, van-e néked is bibliád? kérde a bodnár Laczkója.

— Bár volna! Mátyás urfi azt is elmondta, hogyan készülnek és milyen rettetes drágák a könyvek. Az ilyen forma szegény ember gyereke honnan is venne annyi kincset? A kolostorok szent atyái sok munkával és fáradtsággal írják habfehér hártya-levelekre az öreg-böjtüket, a cifra kaeskarinkokat pedig anyest szőreből készült apró ecsetkével füstögetik arannyal, ezüsttel és mindenféle színnel. Egy-egy bibliához néha két, három esztendő is szükséges; azért olyan drágák. Én magam is láttam, milyen lassan megy a munkájuk.

— Hol, te?

— Hát Mátyás urfi kértére, az ő tanító mestere, tisztelendő Vitéz János várkaplán uram megengedte, hogy én is megnézhes-

sem, mikor a betűket füstögeti iró polczán. No, de most már igazán elég ám a beszéd!

Mig a fiúk kettőzött serénységgel látták a munkához, az alatt Villibáld, mint valami

kitagadott, egymaga hevert a gyöpön. Egy lélek sem törődött vele, mint ha ott se lett volna.

Eleinte csak magában duzogott; de midőn látta, hogy nem kéregetik, hanem nála nélkül is fölépítik a várat, előntötte a méreg és keresve-kereste, kin tölthetné ki a boszuját.

A vessző-hordók között ott volt az édesapja udvar - birójának a fia, a kis vézna, gyenge, Nokerl Hanesz is. Ennek esett neki, s nagy dühvel

ütöni, verni kezdte. Egyszerre azonban hátulról egy izmos kéz ragadta meg jobb-ját s úgy félre pöndörítette, hogy nagy kamasz létére is négyet-ötöt bokázott hátrafelé.

EGY KOSÁR VADRÓZSA.

*OTT futkostam reggel virágos pagonyban,
Vadrózsa-vadonban boldogan bolyongtam.
Gyűjtöttem böven, énekelve szedtem,
Közben tán egy-egy vércsöppet eresztettem.*

*Dehogy is panaszlom, hogy az édes rózsát
A tépő töviskek sűrű rendben ójják.
Az én Istenemet inkább azért áldom,
Hogy tövis között is a rózsát találom.*

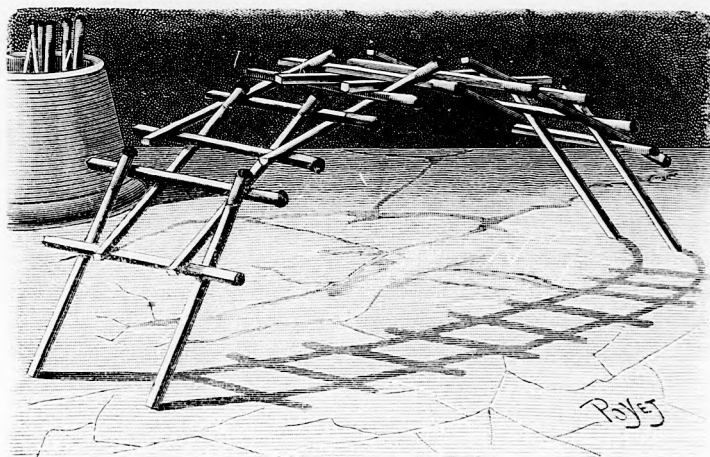
— Nem szégyenled magadat? rivalt rá villogó szemekkel egy merész arczu fiu, ki göndör, fekete fürtein könnyü sastollas süveget, és testén zsinóros zöld dolmánykát viselt.

Az egész gyerek-sereg örvendő zsbongással vette az ujon-jöttet körül, mert ő volt az annyit emlegetett és szeretett *Hunyady Mátyás*, a nagy nevü *Hunyady János* kisebbik fia.

— Mit ártod bele magadat az én dolgomba? förmedt rá pulyka-méreggel Villibáld. Hannesz a mi szolgánk, nem a tiétek!

Mátyás nyugodtan nézett nagy barna szemeivel a mérgében toporzékolóra, míg jobbja védőn, megnyugtatón a sivó-rivó Hannesz vállán pihent.

— Ha még egyszer verekszel, többé nem játszunk veled! felelé csöndes, de

HIDACSKA GYUJTÓ-SZÁLAKBÓL. (Lásd a 13. lapon.)

határozott hangon. Most pedig még egyszer kérdem: nem szégyenled magadat?

— Nem hát! kiáltá dühösen Villibáld. Ne taníts engem!

— De tanítalak! Azt beszéled szüntelen, hogy lovag, vitéz akarsz lenni, csatákban, harc-játékokban akarsz küzdeni . . .

— Az akarok lenni, az is leszek! Vitézebb, hiresebb mint te!

— Jól van, versenyezzünk. Épp a mai leczkén tanultam a hősök életéből, hogy a

nemes versengés neveli nagygyá a vitézet; de annak, aki lovaggá, harcossá akar lenni, védeni, gyámolítani kell, nem pedig bántalmazni a gyöngébbet; . . . te pedig nem ezt tetted.

— Mondtam ugy-e, hogy megfelel ennek a nagyszájúnak! ujjongá közbe diadalmasan Józsi, szorosan Mátyás mellé állva.

— Most pedig mondd, mit vétett neked a kis Hannesz? kérdé szigorral Mátyás.

— Semmit, semmit! Egy szóval sem bántotta! kiáltozták a fiúk.

— Villibáld, kövesd meg Hanneszt, amiért méltatlanul bántalmaztad!

— Nem, nem teszem!

— Adj kezet, és kérd meg, hogy ne haragudjék! Ez kötelességed.

— Nem, azért sem! Majd én parasztot kérlelgetek! Csak lesd a likon! Nekem nem parancsolsz.

— Akkor hát te rossz szívű vagy, Villibáld, és többé nem játszunk veled, ugye pajtások? kiáltá pirosra gyult arcczal Mátyás.

— Nem játszunk veled, lódulj közülünk! helyeslék hangosan a többiek, mert a veszekedő Villibáldot egyik sem szerette.

Villibáld, vékony ajkait daczosan egymásba harapva, állt ott. Midőn azonban látta, hogy Mátyás és vele a fiúk megvetőleg hátat fordítanak neki s ott akarják hagyni, meggondolta magát és nagy immel-ámmal, színleg megkérlelte a kis Hanneszt, aki szívesen bocsátott meg neki. De Villibáld az ő alattomos szívében boszút forralt ellene ezért a megaláztatásért.

— Így kell! mondá barátságosan Mátyás. A játszó-társak között haragnak, torzsalkodásnak nem szabad lenni.

Ekkor a fiúk két táborra oszlottak. A magyarok lesznek a vár védői, a törökök pedig az ostromlók. Az első vezérévé általános lelkesedéssel Mátyást, az utóbbiakévé pedig a hosszú Villibáldot választották és a várat Nándorfejérvárnak nevezték el.

Mátyás legelőször is alvezére Józsi, és kapitányai kíséretében egy hadvezér komolyságával megszemlélte a várat és össze hasonlítva a terv-rajzzal, megdicsérte az épi-

tőket. Mert szó ami szó, Nándorfejérvár kicsiben is pompásan festett az ő meneteles oldalú gyepfalaival és kerek bástyaival. Azután kiadta a parancsot az általános fegyverkezésre és az ágyukat a sáncz-kosarak mögé rendelte állíttatni.

Mert nemcsak fegyverei, zászlói, de ágyui is voltak ám mind a két félnek.

Az erdő-szél bokrai, odvas fái és a hegy-üregesek voltak a hadi szertárak. Ide voltak rejtve a som- és mogyoró-fából készült ívek a tompa nyíl-vesszőikkel s a tollas tökhéj-sisakokkal, továbbá a fa-kardok, buzogányok és parittyák. Ezeken kívül voltak a fiúknak nagyot pukkanó bodzafa-puskák is, melyek kőcz-lövegeket, a parittyák pedig lágy agyag-golyókat szórtak az ellenségre. Az ágyúk szintén karvastag bodzafából készültek és olyanokat durrogtak, hogy még a vén hegyek is morogtak bele. Ezeket, amint illik, a tüzérek vontatták a várfalakra; még a többi gyep-hantokat és sár-galacsinokat dobáló hadi gépeket is elhelyezték, melyeket mind Hunyady Mátyás talált ki az ő éles eszével.

A várfalak szegletén ott lobogott a magyar zászló, és Mátyás felállította seregét a falakra.

Ekkor nagy »Allah«-ordítással, lófarkas zászlókkal kirohant a török sereg az erdő rejtekéből.

Először csak a távolból ágyúztak, nyilaztak egymásra. A hegyoldalakon dörögve verődött vissza a bodzafa-puskák csattanása és az ágyúk mélyebb pukkanása. A hadi gépek pedig oly derekasan működtek, hogy csak úgy porzott a föld a patogó hantoktól és a szétmálló agyag-lövegektől, úgy, hogy nem egy vitéz török spáhinak verte le lapu-leveléből font turbánját,

vagy koppant meg sárga tökhéjből készült sisakján.

Jóllehet gyilkos tüzeléssel fogadták: a támadó török sereg folyton közeledett (Lásd a képet a czimlapon.) s már közvetlen közelből ágyuzta, mászta a falakat. Mivel Mátyás kikötötte, hogy az ütéseket, vágásokat csak mimelni szabad — így hát szép rendben és vigan folyt a játék, mind addig, míg csak a védők hősiek küzdelmének ellenére, a törökök minden oldalról meg nem mászták az omladozó falakat.

Ekkor Mátyás, seregének élére állva, döntő kirohanást vezényelt.

(Folytatása következik.)

VIZSGÁLAT UTÁN.

*Még tegnap mind a fiu s lány
Munkálkodott serénykedve;
Járta nyelvtan, számtan, földrajz,
S a magyarok történelme.*

*Ma már Laczi karikázik,
Faparipán vágat Vili.
Annus mulat viczájával,
S a „Kis Lap”-pal mulat Lili.*

*Tegnap volt a nagy vizsgálat,
Jól tanultak egész éven;
Mégis, mégis — mi tagadás —
Féltek tőle szörnyűképen.*

*Hát az Égnek, jól ütött ki!
Hiba, szegényen nem is esett.
Jól feleltek mind a hányan,
S nyertek tapsot dicséretet.*

*Kitünő a bizonyítvány
Jó szülőik örömére;
Boldog játék, sok ajándék
Szorgalmuknak édes bére.*

Schwartz Irén.

A JÓSZIVŰ ÓRIÁS VISZONTAGSÁGAI.

— Vig mese képekkel. —

HO volt, hol nem volt, a jószivű óriások országában volt egyszer egy fiatal óriás, akinek, ha jól emlékszem, Roppants Gyurka volt a neve. Még alig volt száz esztendő, tehát még csak siheder legény-szamba mehetett, mert Óriáshonban csak ugy kétszáz esztendő korában kezdett a legénynek a bajusza ütögetni, a hat-hétszáz esztendő óriás pedig még csak éppen hogy őszülni kezdett.

Roppants Gyurkánk tehát még csak diák lett volna, ha Óriáshonban gimnázium volt volna. De biz' ott azt sem tudták, hogy ez a portéka mi fán terem, nagy örömére Roppants Gyurkának, aki épenséggel nem volt barátja a csöndes tanulónak, de igenis annál jobban szeretett elkalandozni, amerre a kedve tartotta.

Különösen szeretett pedig, csak ugy mint akár hány nem-óriás nyughatatlan kis diák, a kerítésen átmászni és a szomszédban, tilosban kószálni. Ezért aztán sokszor kemény dorgálást kapott az öreg óriásoktól. Mert hát a kerítésen túl, mely Óriáshont jobbról elzárta, a közönséges emberek országa feküdt és a jószivű öreg óriások attól féltek, hogy az a szeleburdi Roppants Gyurka még bajt csinál ott a szegény gyöngye emberek közt. Amit bizony meg is cselekedett.

— Hallod-e, Roppants Gyurka, már megint panaszt hallottam rád, szólt az óriások királya. Mutasd, mi van ott a zsebedben?

— Nincs ott egyéb holmi apró játékszernél.

— No csak elő vele!

Roppants Gyurka elő szedett a zsebeiből két eleven juhot, egy nagy komondort, három malomkereket és más efféle apróságot.

— Tessék! szólt boszusan az óriás-király. Azok a szegény emberek mennyire busul-

hatnak! Még az éjjel vissza viszel mindent oda, ahonnan elhoztad. És többé ne merj semmihez hozzá nyulni!

Jól van, hát nem nyult hozzá semmihez. Azért megint csak újra volt panasz.

— Hallod-e, Roppants Gyurka, már

... AZ ÓRIÁS JÖN BEFELÉ. (Lásd a 10. lapon.)

megint mit csináltál? A szegény emberek nagy darab földön tönkre ment a vetésök, árvíz pusztította el, pedig eső sem esett. Mit műveltél a nagy tóban?

— Nem tettem én egyebet, csak megfürödtem, mert nagyon melegem volt. Egy

kicsit talán kilocssant a víz a parton, de hát tehetek én róla?

— Tehetsz! Még pedig úgy tehetsz, hogy többé nem jársz túl a kerítésen. Azok a szegény emberek még bizony azt fogják hinni, hogy ellenségeik vagyunk.

1.
Pe
is
há
hir
] sze
ker
röl
le
ors
a l
sze
gas
lom
csal
kon
illet
mel
pan
tehá
re
szem
hatt
nál
szeg
ge c
rek.
S
tetsz
amit
Még
ért n
neki,
éppe
szivü
valan
—
emel
vagy
Amo

Pedig ők soha sem bántanak minket. Nem is volt köztünk eddig semmi háborúság; hát nem szeretném, ha miattad rossz hirbe keverednénk.

Már ezt Roppants Gyurka maga sem szerette volna, azért hát jó ideig csak a kerítés tetejéről nézegetett le az emberek országába. Az a kerítés persze olyan magas volt, hogy a lomniczi csucs csak holmi vakond-turásnak illett volna be melléje; Roppants Gyurka tehát messzire elláthatott, szemmel tartotta, mit csinálnak azok a szegény, gyönge csöpp emberek.

Sehogy sem tetszett neki, amit látott. Még pedig azért nem tetszett neki, mert ő is éppen olyan jószívű volt, mint valamennyi óriás atyjafia.

— No tessék . . . ni! Ott vagy huszan emelnek egy szál gerendát. Ha én ott vagyok, a fél kezemmel fölemelem. . . . Amott meg százan is ásnak valami csator-

nát. Ha én egy magamnak való kapát végig húzok ott a földön kétszer-háromszor, iziben kész az egész.

Minél tovább nézegette, annál inkább motoszkált a fejében egy gondolat.

— Sokkal jobb volna nekem ott az emberek közt.

Itt a magam atyámfiái közt soha sem lesz belőlem egyéb közönséges óriásnál. De ott az emberek közt sokra vihetem. Ha látják, milyen hatalmasan erős vagyok, bizonyára megbecsülnek. Idővel talán még királynak is megtesznek. Az pedig már mégis csak valami.

Addig-addig törte rajta a fejét, hogy végre is rászánta magát. Felöltötte a legszebb ünneplő ruháját, fejébe csapta a tollas kalapját

és egy szép reggelen, mikor a többi óriások még javában aludtak, kimászott a kerítésen és egyenesen az emberek országának fővárosa felé bandukolt. Ugy remélte, hogy früstökre oda ér.

. . . A FAL LEROSKADT ALATTA. (Lásd a 12. lapon.)

Oda is ért, csak hogy nem be a városba. Mert amint az országuton lassacskán ballagott, már messziről meglátta egy pástorember, aki persze nem tudhatta, hogy Roppants Gyurka mi járatban van. És mert nem tudta, hát majd holtra ijedt, aztán lélekszakadva futott a városba.

— Egy óriás jön! Egy rettenetes óriás! Jaj, mi lesz belőlünk!

Megijedtek ám a városban is, kivált mikor a bástya-falokról meglátták a közeledő óriást. A király rögtön megparancsolta, hogy a város kapuit csukják be és a világért se bocsássák a városba azt a rettenetes óriást.

Igy hát Roppants Gyurka, amint a városához ért, nem valami szives vendéglátást tapasztalt. Épp az orra előtt csapták be a kaput.

Már pedig én be akarok menni, gondolá Roppants Gyurka. Csak nem mehetek vissza? Nem is megyek. Majd kinyitják a kaput. Talán még alusznak. Hallottam, hogy az ilyen városi emberek sokáig szeretnek nyujtózni.

Leült tehát a kapu elébe és türelmesen várt. De biz' a kaput csak nem nyitották ki. Már delelőre járt a nap és Roppants Gyurka, mivel ma még nem is reggelizett, éhes kezdett lenni; de azért csak várt tovább, ami nagyon szép volt tőle. Mert ha akarja, rég benn van a városban. Azon a bástyafalon gyerekjáték lett volna átugrania. De nem tette. Várt türelmesen késő estig.

Már este azonban mégis csak kifogyott a békességes türeléséből, legfőképp mert gonoszul gyötörte az éhség.

— Most már bemegyek.

Keresztül akart ugrani a várfalon; de meggondolta.

— Még bizony rá találok lépni a sötétben valakire. Inkább csak a kapun megyek be. Négykézláb majd csak beférek.

A kapu be volt ugyan csukva, de csak addig, amíg Roppants Gyurka rá nem ütött az öklével. Erre nagyot roppant és össze zuzódva dőlt be. Roppants Gyurka pedig négykézláb bemászott.

A nagy recsegésre, ropogásra kiszaladt egy ember a legközelebbi házból. Majd hanyatt esett ijedtében, amint látta, hogy az óriás jön befelé. (Lásd a képet a 8. lapon.)

— Ne félj semmit, emberkém! felelt Roppants Gyurka. Nem azért jöttem, hogy kárt tegyek bennetek. Ellenkezőleg, javatokra akarom használni az erőmet. Ámbátor, igaz ami igaz, ti bizony nem igen barátságosan fogadtatok azzal, hogy egész nap ott hagyatok kuczorogni a kapu előtt. Kénytelen voltam vele, hogy magam nyissam ki.

— Nem én tettem, jaj, nem én tettem, hatalmas óriás! mentegetőzött a megszeppent ember. Készen állok a parancsodra, csak szólj, mit kívánsz?

— Hát ugyan te mit kívánnál, ha reggeltől estig étlen szomjan volnál? Éhes vagyok, barátocskám, olyan éhes, mint ezer farkas együttvéve.

No már erre aztán a szegény megrémült ember egyebet sem hitt, mint hogy az óriás menten bekapja őt magát és megessi szőröstül-bőröstül. Gyorsan vissza menekült a házba és magára zárta az ajtót.

Ez alatt a távolabbi szomszédok is meglátták az óriást, tovább adták a hirt és mindenki futva-futott haza, bezárta a kaput, egy árva teremtett lélek nem maradt az utcákon. Járhatott Roppants Gyurka

szerte-szét a városban, nem talált senkit, akitől csak meg is kérdezhetne volna, hol szálljon meg éjszakára.

Hát ezt különben hiába is kérdezte volna, mert akkora szoba meg ágy nem is volt a városban, hogy ő bele fért volna. Nem is igen bánta, mert nem volt elkényeztetve. Meg sem haragudott.

— Ugy látszik, itt nagyon korán térnek nyugalomra az emberek. Pedig bizony kétsőn kelnek, úgy láttam. No, sebaj. Ma bőjtös nap volt, majd csak kibírom holnapig. Nem zavarom őket éjjeli nyugalalmukban.

Ez bizony nagyon szép volt tőle, mert könnyű szerrel betörhette volna valamenynyí ház kapuját és kívánhatott volna vacsorát. De hát akkor nem lett volna jószívű óriás, aki senki ellen sem akar véteni.

Mivel hogy nem akart bajt okozni, hát éhen-szomjan lefeküdt az utca közepére. Nem volt éppen rövid és keskeny utca, de biz' ott reggel ugyancsak meg voltak az emberek akadva, mert az óriás egészen elfoglalta az utcát, csak a falhoz lapulva lehetett végig menni. És akik abban az utcában laktak, egész éjjel azt hitték, hogy nagy zivatar, mennydörgés van odakint; pedig csak Roppants Gyurka horkolt, amint a kemény földön jó-izület aludt.

Mikor fölébredt, persze még éhesebb volt, mint tegnap. Épp ahol a feje volt, ott volt jobbra a pék boltja, balra pedig a tejes bolt. Felkönyökölt tehát és a tejesboltból elő parancsolta mind a tejet, a pék boltjából pedig a mennyi zsemlye és kifli csak volt. Meg is ette egy szálíg és az utolsó csöppig. De nem kívánta ám ingyen. Benyult a zsebébe és így szólt:

— Van egy kis apró pénzem, megfizetek, ne féljete.

És a péknek is, a tejárusnak is adott egy pár óriás ezüst tizeskét. Mindegyik tizeske legalább is tíz kilót nyomott, úgy hogy a pék meg a tejárus alig bírta haza czipelni.

A városban ezen a napon senki sem ivott tejes kávé, friss zsemlyét és kiflit sem kaphatott senki reggelire; de azért nem zúgolódtak az óriás vendég ellen, aki az egész város reggelijét megette. Mert hát mégis csak jóra való, tisztességes óriás, ha becsületesen megfizetett. Ezt nem minden óriás teszi meg.

Ámde Roppants Gyurka, amint fölállt éjjeli nyugvó-helyéről, ugyancsak vakarta a füle tövét. Mert a reggeli tejért meg kifliért oda adta minden apró pénzét, nem maradt a zsebében egy árva réz fillér sem.

— Hm! Utána kell látnom, hogy valami keresethez jussak. Nagy bőségben leszek, tudom, ha majd megismernek és megbárátkoznak velem; de addig is becsülettel akarom megszolgálni a kenyeremet.

Ez, ugy-e bizony, olyan szép szándék volt, amilyen nem mindegyik óriástól telik. Csakhogy egy kis baj volt a dologban. Roppants Gyurka idegen volt a városban, nem igen tudta, kihez forduljon; kérdezősködni pedig nem volt kitől, mert az emberek még kissé gyanakodva néztek rá és elbujtak előle.

— No, majd csak előjön valaki, gondolá.

Leült a nagy piac közepére és várt. De csak nem jött senki. Az emberek mind az ablakból bámultak rá nagy szepegeccsel. Unalmában Roppants Gyurka erre-arra nézegetett és végre az utca-sarkon felragasztott hirdetésekkel olvasgatta.

— Ez pompás! Éppen nekem való! kiáltott fel.

Mert az egyik hirdetésen ezt olvasta:

»Kerestetik egy erős, egészséges fiatal legény, házi szolgának. Jelentkezni lehet Buzás Illés urnál, nagypiacz, 2. sz.«

Ez a 2. számú ház éppen szemközt volt Roppants Gyurkával. Buzás Illés uram pedig ott állt az ablakban és szintén bámulta az óriást. Roppants Gyurka tehát csak egy ültő-helyéből hajolt oda az ablakhoz és kalapját megemelve, illedelmesen kérdé:

— Buzás Illés urhoz van szerencsém?

Egészen közléről a Roppants Gyurka legnyájasabb hangja is meglehetősen hasonlított ahhoz a recsegéshez-ropogáshoz, mikor a mennydörgős mennykő csap le valahová; nem csoda tehát, hogy Buzás Illés uram a hirtelen kérdésre majd hanyatt vágódott és csak nagy hebegve bírta felelni:

— I... igenis... részemen a sze... szerencse...

— Azt olvastam, hogy erős, izmos házi szolgát keres.

— I... igenis... voltam oly bátor... ha megengedi óriás nagyságod...

— Sőt nagyon szeretem. Ez éppen kapóra jött nekem. Felfogadna-e engemet?

Buzás Illés uram legjobban szeretette volna azt felelni, hogy »nem«. De biz ezt nem merte mondani, inkább azt felelte:

— Hogy ne! Nagyon örvendek...

— Akkor hát mindjárt be is állok. Majd megegyezünk, hogy mi legyen a bérem. Ne féljen, szeretetek én dolgozni, birok is. Hozzá is látok azonnal. Hát mi lesz a dolgom?

— Hát... kérem... én a királyi palota fő-udvarosa vagyok és az a kötelességem, hogy tisztán tartsam legényeimel

a palota udvarát, falait, ablakait, tetőzetét. Itt szemközt van a palota.

— Nagyon jól van. Tüstént hozzá látok.

Fölkelt és dologhoz látott. Elővette a zsebbevalóját és törülgetni kezdte az ablakokat. Nagyon szépen akarta végezni, de biz ott egy kis hiba esett, mert a hány ablakot végig simított, az mind betört. Nagy lett a rémület a palotában, Buzás Illés uram pedig jajveszékelve szaladt elő.

Roppants Gyurka hallotta a nagy sivalkodást, de nem értette, mi a baj.

— No, megvárom, míg közelebb jön a gazdám; úgy látszik, nem jól kezdtem a dolgot. Addig pihenek egy kicsit.

Leült a palota tetejére. De akkor aztán majdhogy maga is meg nem ijedt. Mert a fal leroskadtt alatta, (Lásd a képet a 9. lapon.) a nagy torony is ledől és egy szempillantás alatt a palota fele romban hevert. Jó szerencse, hogy a palotában levők mindjárt kezdetben, amint Roppants Gyurka dologhoz látott, ijedten elmenekültek a palota tulsó részébe, így tehát az össze omló épület senkit sem ütött agyon.

(Vége következik.)

ARANY KALÁSZOK.

Mikor jó tanácsot, intést olvasol, ne vedd meg büszkén azzal a gondolattal, hogy neked nincs rá szükséged, ugyis tudod már azt. Meglehet, hogy tudod. De gondolkozzál egy kicsit, valjon mindig a szerint is cselekedtél-e?

*

Amit tudsz, amit tenni bírsz, azzal ne kérkedjél, de ne is rejtegsd, hanem használd jó czélra, amikor csak lehet. Mert mit ér a legértékesebb drágakő, ha el van temetve a föld alatt és senki sem tud róla semmit?

HÁRSFA ALATT.

INGVA ring a kötél-hinta.
 Ringatózik benne Linka;
 Édes-hosszan, szünet nekül:
 Jobbra lebben, balra lendül.

Szellőt okoz lebegése,
 Szellőt Pali legyezése,
 Ráborul a hársfa árnya —
 A forróság dehogyan bántja!

S mint bölcsőben a kis gyermek.
 Kis-vártatva Linka szendereg.
 Mch döngése, madár dala
 Szörödnek az almaiba.

HIDACSKA GYUJTÓ-SZÁLAKBÓL.

— Egy kis ügyeskedés. —

(Keppel az 5. lapon.)

MIKOR kész a hidacska, megmutatod ját-
 szó társaidnak. Alkalmasint kicsiny-
 löleg fogják megjegyezni:

— No bizony! Van is ezen valami! Ez
 semmi!

Ekkor meglököd közepén a hidacska,
 mire az össze omlik; aztán az egyes szálat
 össze keverve, azt feleled:

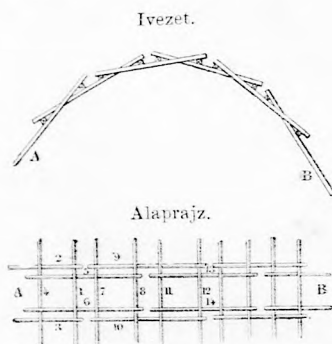
— No hát, ha olyan semmi, csináljátok
 meg!

Ekkor aztán, százba fogadok egy ellen,
 ugyancsak meg lesznek akadva. Ha már
 különben nem tudják pontosan, próbálgat-
 hatják százszor is és százféleképp ezt a

hidaeskát bizony össze nem rójják. Mert annak megvan a maga rendszere és csak úgy lehet fölépíteni, másképp nem.

Aki a rendjét tudja, annak csak egy kis ügyességre van szüksége, s az ügyesség nem boszorkányság.

Nem nehéz ennek a hidaeskának az össze állítása, csak nagy pontosságot kíván. Aki ezt nem sajnálja, annak biztosan sikerül. Tehát figyelj meg jól ezt az itt látható kis alap-rajzot és kövesd pontosan a következő utasítást:

Fektesd az 1. számmal jelzett gyújtó-szálat az asztalra, helyezd rá majdnem a végökkel a 2. és 3. számukat, ezekre pedig fölül keresztbe a 4. számút. Most bal kezed két ujjával az 1-et óvatosan fölemelvén, jobb kezéddel az 5. és 6. számú szálat két oldalt úgy tolod az 1. alá, hogy végök a 4-re támaszkodják. Ekkor az 5-nek és 6-nak a közepén kissé túl, keresztbe teszed a 7-et, aztán megint az 5. és 6. vége felé alól hasonlóképp keresztbe a 8-at. Most a 8-at vigyázva fölemeled és a 9-et és 10-et tolod alá úgy, hogy a végök a 7-en nyugodják, kifelé az 5-től és 6-tól.

Ily módon folytatod az egyes darabok egymáshoz való illesztését, mindig abban a sorrendben, mint ahogy lelegején kezdted, és ügyelve arra, hogy az oldalt fektetett szálat felváltva kívül és belül legyenek, mint az alaprajz világosan mutatja. A hídát így módon tetszés szerinti hosszúságúra csinálhatod.

Megjegyzem, hogy a gyújtószálak ne legyenek kerek, hanem négyszögű alakúak, mert különben lesiklanak. Tehát az ugynevezett svéd gyújtó-szálok legjobbak ehhez a produkcióhoz.

Ugyan-ezt a szerkezetet nagyobb fadarabkákból is össze lehet róni, és ha az egyes darabokat össze kötjük vagy össze szögezzük, valóságos hídát kapunk.

SÉTA HÁRMASBAN.

— A »Kis Lap« 40-dik színes műmelléklete. —

— MEG nem fáradtál el, ugy-e Viczuska?

Viczuska egy szóval sem mondta, hogy fáradt.

— Ugy-e te sem, Katuska?

Katuska éppen úgy vélekedett, mint Viczuska.

Azért tehát így szólt Iluska:

— Már megnéztük a zöldséges kertet, láttuk a sok szép kalarabét, káposztát, a virágzó mákot — most megyünk a rózsafákhoz. Ugy-e jó lesz?

Viczuska és Katuska ebbe is bele egyeztek. Legalább is egy szóval sem mondták, hogy nincs kedvökre.

— Meglássátok, biztatta őket Iluska, ott találjuk meg az arany kincset, amelyet mamácska emlegetett. Az lesz csak a jó! Akkor nektek még szebb ruháskát veszek, aranyosat, bársonyosat. Ugy még szebbek lesztek. Pedig már most is nagyon szépek vagytok.

Nem tudom, Viczuska és Katuska nagyon vágyakoztak-e az aranyos, bársonyos ruhára; Iluska minden esetre jónak látta, hogy türelemre intse őket.

— Tudjátok, az nem bizonyos, hogy éppen ma találjuk meg a kincset. Mamácska nem ígerte biztosra, mikor kizavart ágyacskánkból. Jaj, de nehéz volt olyan korán fölkelni, ugy-e? No de mamácska biztatott, hogy aki korán kel, aranyat lel, aztán ide küldött, hogy még reggeli előtt járjuk be a kertet.

És n
ha n
sem
kelle
forr
Ugy
E
Ilus
is ak
mik
vette

Bizo
igaz
vécs

E

de a

vidá
dett
csese

ME

A
mábo

H e
Gerva
Marci
Osz
Osz
Moesa
Rosen
Havas
Ilonka
Orsol
Józse
Mihál
Benő
Freyl
Rózsa
Rudol
Lyubi
meg
Okoli
Elemé
Fábiá

Meg-megállt Iluska; szétnézett s figyelt.
— Milyen szépen csattog az a madárka!
És milyen gyönyörű friss, üde minden! Még
ha nem találnám is meg a kincset, akkor
sem bánom, hogy itt vagyok. Sokkal szebb,
kellemesebb most, mint amikor már oly
forrón süt a nap, hogy bujni köll előle.
Ugy-e Viczuska, Katuska?

Ebben is tökéletesen egyet értettek s
Iluska vígan dudorászva sétált odább. Alig
is akarózott volna neki bemenni a szobába,
mikor végre a mama hívta; csak hogy azt
vette észre magán, hogy nagyon éhes.

— Jaj de pompás lesz most a reggeli!
Bízony kár, Viczuska, hogy ti nem tudtok
igazán reggelizni. Milyen kitünő lesz a ká-
vécska a reggeli séta után!

Ezalatt már belépett a szobába.

— Mamácska! A séta nagyon jó volt;
de a kincset nem találtuk.

— Dehogy nem! Látom, milyen piros és
vidám vagy. Az egészségs és vidám elége-
dettség pedig minden más kincsnel be-
csebb.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XLVI. köt. 24-dik szá-
mában közölt rejtett szavak megfejtése:

I. Ajtó. — Tó.

II. Evet. — Teve.

Helyesen fejtették meg: Vadas Zoltán,
Gervay Mariska, Velencei Tiborka, Rechnitz
Marci, Hoffmann Etel, Gonda Lajos, Schwarz
Osz (mért rojtos a papirosod szélé? S fü-e az az
Osz vagy leány? F. b.), Fáy Erzs, Misner Janesi,
Moesz Izabella és Ilonka, Boemelburg Konrád,
Rosenfeld Imre, Feldbauer Valéria (hiányosan),
Havas Margit, Gyémánt Ilona, Kégly Mariska és
Ilonka, Kaiser Rózsika, Patterson Margit és
Orsolya, Mérey Ágosta, Weiss Annus, Ausländer
József, Felsenburg Margit, Mezey Manczi, Mandel
Mihály, Kristóffy Andor, Kohn Irén és Weinberger
Benő (a bihar-diószegi izr. elemi iskola nevében),
Freyler Editke, Irinyi Elemér, Herzl Antal,
Rózsa Szeréna és Piroška, Lepel Stefike, Melkovics
Rudolf, Denk Gusztáv, ifj. Gaál Gyula, Poppovits
Lyubicza, Tomesányi Edith (miért nem nyírod
meg a leveled rojtos szélét? F. b.), Botka Irma,
Okolicsányi Marcsa, Varga testvérek, Radisics
Elemér, Hámory Ottika, Gruber Henrik és Jenő,
Fábián testvérek, Réday Vilma és Miczi, Nagy

Mariska és Ella, Koritschoner Margit és Iván,
Grandjean Emil, Szél Kálmán, Ehrlich Károly,
Kancsa Miczi és Gyula, Molnár Emil, Than Ervin,
Fogarassy István, Strasser Julcsa és Henrik,
Szél Piroška, Lányi Rudolf, Zwibach Ernő, Nékám
István, Májeresik Annuska, Ungár Béla, Spitz
Regina, Damokos Margitka (magad írj! F. b.),
Kenessey Paula és Iza, Unger Ika, Kovács Ilona,
Gonda Lajos, Richon Emma (részben), Pyber
Margit és Béla, Kűszler Csilla, Nora és Elly, ifj.
Kossaczky Oszkár, Szabó Margit, Szentpétery
Gyula, Zarányi Gusztáv, Kersáncz Irma, Langer
Irén, Bolyó Pálma és Károly, Hunfalvy Livia,
Guckler testv., Sáfáry Matild és Juli, Szathmáry
Mariska, Geiger Pál, Lázár Piroška, Graul Ernő,
Frey Irma, Ember Pista, Bügler Paula, Bellovits
Margitka.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtör-
ténvén, nyertesek lettek *Koritschoner Margit és
Iván, Pápán*, kiknek a jutalom-könyvet (*»Kis
mese-könyv«*, a *»Forgó bácsi könyvtára«* egyik
önálló kötete) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »Kis Lap« XLVI. köt. 23-dik számában
közölt rejtvény megfejtését meg beküldték: Szél
Piroška, Kovács Ilona, Spitz Regina, Pyber Margit
és Béla, Unger Ika, Lederer Irma, Kűszler Csilla,
Nóra és Elly.

KOCZKA-REJTVÉNY.

E	E	E	E
E	E	E	E
K	L	S	T
T	V	V	V

Ezek a betűk úgy rendezendők, hogy balról
jobbra és fölülről lefelé egyaránt jelentse az

- 1-3. sor: egy hun vezér nevét;
- 2-ik sor: egy ürge kis állatot;
3. dik sor: a testnek egy belső részét;
- 4-dik sor: egy leánynevet.

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott kapja
jutalom-nyereményül a következő művet:

Greguss Ágost meséi.

Néhai jeles írónknak az ifjuság számára írt
értékes kötete.

KOSSUTH LAJOS SZOBRÁRA.

Hirschler Irén gyűjtése 3 frt 24 kr. (Egyes adakozók: Schlesinger N. 10 kr., Hirschler M. 10 kr., Kohn Hermína 10 kr., N. N. 5 kr., Fischer H. 10 kr., N. N. 20 kr., Sáfrán Erzsike 10 kr., Czubulás László 10 kr., Koch Matilda 5 kr., N. N. 20 kr., Keller Annácska 10 kr., Geller Pistike 10 kr., Bertók István 10 kr., Sipos N. 10 kr., Szécsényi Oszkár 10 kr., Fischer J. 10 kr., Szeszlér Szidonia 10 kr., Klein testvérek 12 kr., Bellák Berta 10 kr., Oszlár Géza 12 kr., Gaál Vilmosné 20 kr., Hegyesi László 10 kr., Denhof Ödön 10 kr., Kohn Simon 10 kr., Fischer Andorka 20 kr., Klein Dola 10 kr., Fischer Z.-né 20 kr., Hirschler Irén 10 kr.), *Füzy Ilonka*, *Nagy Margot* és *Ica* 2 frt.

Köszönet a buzgó gyűjtőnek és a nemes adakozóknak.

Az adományokat rendeltetésök helyére juttatom.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Benkő Imre. Csupán kótából épp oly nehezen tanulnád meg a hegedülést, mint könyvből az uszást. Inkább sikerül amaz a hangjegy, ez meg a nyomtatott utasítás nélkül, feltéve, hogy van rá tehetséged. A kettő együtt: tehetség és tudás, legbiztosabban vezet célra. Rejtvényeidet besoroztam. Az említett gyűjtemény felől nincs tudomásom. — **Bolyó testv.** A pompás eredményen veletek együtt örvendek. Csak azt nem értem, a piros kis kocsiba fogott báránka hogy bírja el Pálmát? Vagy a kis lány akkorka csak, mint az ő Vicza-bábuja? — **Nekám István.** A pályamunkát a saját neveden köll beküldened. Versikédben foglaltatik egy-egy sikerültebb részlet. Ilyen mindjárt a bekezdése:

*Fürge cicza egerészne,
Ha kerülne egerkéje.
Nem jól megy az egerészlet —
Lesi hát a fecskéfészket.*

De vége felé hanyatlak s ennél fogva még nem közölhető. Idők multán nyilván telik tőled jobb is. Addig csak, üres perceidben, írogass magadnak. — **Schvartz Irén.** Az elsőre, épp azért mert ismeretes, gondosabb kidolgozás férne rá. A másodikát közlöm. — *Több levélről a jövő számban.*

Kis Értesítő.

I.

Minden oldalról, kis olvasóimtól is, szülektől és nevelőktől is, tömegesen

kaptam a kérelmet, hogy az új kötet számára előkészített hosszabb folytatásos két elbeszélést ne közöljem egyszerre, hanem csak egyiknek a befejezése után a másikat, mert kis olvasóimnak jobb, ha egy-egy hosszabb elbeszélés mellett minden számban külön álló rövidebb beszélyeket, meséket kapnak. Az oly sokfelől érkezett kérésnek kénytelen vagyok engedni és így a jelen számban a „*Mátyás király ifjusága*“ czimű érdekes művet kezdem meg s ennek befejezése után fog következni „*Rókaszem, a vörösbőrű*“ czimű indián elbeszélés.

II.

Azoknak a kis olvasóimnak, akik most léptek be az előfizetők sorába, itt adom tudtokra, hogy ők is részt vehetnek a nagy pályázatban, melyet a mult hónapban hirdettem ki.

A feladat ez: kiki írja le „*Életem legfőbb élménye*“ czimen a legfontosabb eseményt, ami vele történt.

A pályamű beküldésének határideje 1894. évi július 22-dike.

Az első díj: fiúnak: »Az Athenaeum kézi lexikona«, leánynak »Forgó bácsi könyvtára« eddig megjelent összes kötetei. Második díj: »Egy magyar deák élete Mátyás király korában« és »Hős Toldi Miklós«. Harmadik díj: tiz füzet a Hoffmann Ferencz ifjusági irataiból.

Forgó bácsi.

A „KIS LAP“ minden kötetéhez **diszes színnyomatu bekötési táblák** kaphatók. Egy bekötési tábla ára **60 kr.** A »Kis Lap«-nak **fél** évi folyamából telik **egy** kötet. Megrendelő czim: *Athenaeum könyvkiadó-hivatala, Budapest, Ferencziek-tere 3.*

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Szerk. és kiadóhivatal: Budapest, Ferencziek-tere 3-ik sz. Athenaeum-épület. Nyomtatja a kiadó tulajdonos: *Athenaeum* irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten.